

De toelichting van de slotviering werd gehouden door Jan Verachtert.

Over verscheidenheid

Goede vrienden,

In deze laatste viering van ons vierde jubeljaar vond ik het plausibel om nog eens terug te grijpen naar de felicitatiebrief die wij -bij aanvang daarvan- mochten ontvangen van Marc Van Tente. Velen onder ons kennen hem als stichter en bezieler van basisgemeenschap DE REGENBOOG in Anderlecht.

Met graagte citeer ik hem:

"Een heel gemeend PROFICIAT bij deze twintig jaar De Vleugel!

Het is een hele prestatie, dat jullie het zo lang uithouden en blijkbaar nog vol dynamiek zitten.

Ik denk dat De Vleugel meer dan ooit [betekenis] heeft, in een tijd waarin enerzijds de zin vermindert voor transcendentie en voor [de] godsdiensten die daarop gebouwd zijn, maar waarin anderzijds een grote nood aan 'spiritualiteit' bestaat, of zou bestaan.

Hoewel iedere vorm van 'geloof' vandaag scherp wordt bevraagd (door de wetenschappen, door de filosofie, door de hele cultuur, door de confrontatie met andere religieuze tradities en met het humanisme), blijft het een feit dat velen oprecht verlangen naar 'iets' dat verder gaat dan de consumptie en het individualisme waaraan onze tijd ziek is.

Een bepaalde minderheid van vooral jongeren zoekt heil in de nieuwe bewegingen en (half)monastieke stichtingen, die echter alle een conservatief, in vele opzichten preconciëair denken en devotie promoten. Vinden ze daarin zekerheid en veiligheid en geluk, het zij hun gegund.

Maar ik vrees dat dit niet hét antwoord is op wat vandaag in onze wereld gebeurt, laat staan morgen met al zijn mogelijke problemen en revoluties.

Daarom is het goed dat op sommige plaatsen mensen doorgaan met het zoeken naar alternatieven in geloven, leven, vieren e.d., opdat het proces van mens-wording verder mag evolueren, met moed en uithoudingsvermogen. En zonder angst: 'Wees niet bang!'

De dialoog hiertoe met tochtgenoten, andersgelovigen en niet-godgelovigen is meer dan ooit belangrijk, dringend, maar vereist veel openheid, luisterbereidheid, nederigheid en een niet aflatende hoop.

Dat jullie die hoop ook blijven doorgeven, dat die inzet jullie verder moge bezielen en gelukkig maken, dat wens ik van harte op deze merkwaardige verjaardag!"

Tot zover oblaat Marc Van Tente, met zijn uitdrukkelijke oproep om te durven, om geen schrik te hebben van de verscheidenheid die leeft onder meerwaardezoekers op spiritueel gebied. Verscheidenheid, beschouwd als bron van zielenkracht, niet als bedreiging. Noch op theoretisch vlak, noch in vieringen of meditatiesessies, noch in andere samenkomsten met een levensbeschouwelijk karakter.

Zoals ook andere verlichte theologen en exegeten, roept Van Tente ons daarom op tot de translevensbeschouwelijke- humanistische - mystieke attitude. Dat bleek ook al in de tweede lezing van vandaag, en meer nog in het buitengewone boek dat Marc vorig jaar publiceerde over de Spaans-Indische mysticus Raimon Panikkar. Dat boek ligt volledig in lijn met de 'religieuze flexibiliteit' die in deze woelige tijden van ons gevraagd wordt.

Religieuze flexibiliteit, als springplank naar de 'meervoudige religieuze verbondenheid', die de spirituele toekomst van de mensheid zou kunnen kleuren, in alle kleuren van de regenboog...

In de grond wordt daarmee aanvaard dat religieuze identiteit ons niet meer vooraf gegeven is maar slechts gaandeweg door het individu wordt geconstrueerd, als de 'hemelse opdracht' die ons gegeven werd bij de geboorte. De indringende tekst van Catharina Visser, in de eerste lezing van vandaag, kun je op dezelfde manier verstaan. Want ook zij roept ons op om zonder angst de weg van de religieuze uitzuivering te gaan. Na het afleggen van de oude gewaden, na de strijd met de oude fantomen, wordt het opnieuw een stralende morgen. Een nieuw licht breekt door; de dag wacht op jou, met je eigen, herboren gelaat.

Als dat inzicht en die attitude in De Vleugel gemeengoed kunnen blijven, en bron van inspiratie en kracht, zullen wij voor altijd méér zijn dan een veredelde parochie te lande. Met zo'n parochie is niks mis, laat dat duidelijk zijn, maar daarnaast wordt alsmaar groter de nood aan gemeenschappen die inclusief te werk gaan op spiritueel gebied, die over de oude grenzen heen kijken en die afstappen van het eigen grootste gelijk.

Ook al speelt onze gemeenschap vooralsnog slechts een bescheiden rol in Vlaanderen, toch hebben wij iets zéér specifiek te bieden, 'iets' wat ik in de loop van de 20 voorbije jaren geleidelijk aan wortel heb zien schieten, in onze onderlinge gesprekken én tijdens onze vieringen. 'Iets' wat tot ver buiten Antwerpen op de voet wordt gevolgd door de schaarse waarlijk verlichte geesten in het spirituele veld.

Het betreft een evolutie die misschien ook jongeren zou kunnen aanspreken en motiveren om hun hemelse opdracht niet te mislopen.

Voor ons was het een evolutie van trouw aan de grondinspiratie van de stichters, maar met de deuren wagenwijd open voor wat lééft, écht leeft onder gelovigen, agnosten en andere authentieke humanisten.

Interpreteer ik die evolutie correct? Of neem ik mijn eigen wensen voor werkelijkheid? De toekomst zal het uitwijzen. Kome wat komt! Het enige wat ik als zingever zelf kan bijdragen is: trouw! Trouw blijven aan mezelf én bestaansrecht geven aan álles wat zich aan zinvol en waardevol aandient, en wel met mateloze mildheid voor verscheidenheid, en voor ieders persoonlijke gang door het geestelijke leven.

'Met mateloze mildheid', zou dat geen mooie kenspreuk zijn, als één van ons ooit bisschop wordt, of kardinaal?

Voorbeden na de Toelichting

Ik bid

-voor jou, welmenende vriend moslim, die leeft in de oprechte overtuiging dat er ook een zachte Islam bestaat

-voor jou, welmenende Jood, die gruwt van het misbruik dat van jullie godsdienst wordt gemaakt in Israël

-voor jou, welmenende katholiek, die blijft vechten om jouw kerk van binnenuit te herbronnen

-voor jou, zelfverkleerde post-christen, die het binnenkerkelijke strijdtoneel al lang verlaten hebt, maar niet spot met wie daar nog hun beste krachten aan wijden

-voor jou, geliefde boeddhist, in het eigen Tibet vernederd en gekruisigd

-voor jou, aanhanger van kleinere religies, zo vaak vervolgd door politieke machthebbers en godsdienstfanaten

-voor jou die je agnost noemt maar zelfs daarover geen zekerheid hebt

-voor jou, die je atheïst noemt maar je daar niet op beroemt

-voor jou, die in alle bedachtzame rust aanvaardt dat wij deel uitmaken van een lange geschiedenis van scheppen en verdwijnen, van materie en bewustzijn die uit de Oerenergie zijn opgestegen, om voor een kort moment door het Universum te reizen, alvorens weer op te gaan in het Mysterie van het Grote Al, ons Alfa en ons Omega

Ik bid voor ons, kleine mensen van De Vleugel

-opdat we nooit en nergens schaamte zouden voelen om uit te komen voor onze trouw aan deze gewijde gemeenschap

-opdat we geen wrok zouden voelen tegen wie ons verlaten hebben

-opdat wij, de overblijvers, elkaar niet onnodig zouden kwetsen

-opdat we er vrede zouden mee hebben als onze geliefde beweging ooit zou stoppen

-opdat we nooit in de steek zouden gelaten worden door onze levenslust, onze eigen

draagkracht, de standvastigheid in ons persoonlijke geloof en onze liefde voor de hele mensheid

-opdat wij blijvend de woorden van het Evangelie zouden begrijpen, dat wij geroepen zijn om in deze wereld te leven, zonder van deze wereld te zijn